

eğitim ve küreselleşme süreci arasındaki ilişkiler, çokdilli, çokkültürlü, çok inançlı ortamlarda görevlendirilecek öğretmenlerin yeterlikleri, farklı kültürlerden gelen bireylerin birlikte yaşama olanaklarının varlığı ve yaşamalarına katkıda bulunan anadil dersinin kapsamı, baskın, farklı grup ve göçmenlerin birlikte yaşamalarını kolaylaştıran bir kent tasarımı, çok kültürlülüğün sorunları ve yararlarının neler olabileceği, kültürlerarası eğitime önem veren ülkelerde ne gibi uygulamalar yapıldığı, kültürlerarası eğitimin amacına ulaşabilmesi için ne gibi uygulamalar yapılabileceği' gibi fikirlerle ilgili veriler elde edilmiştir. Öğretmen adaylarının etkileşimli bir şekilde uygulamış olduğu etkinliklerden elde edilen veriler, uygun olan kısımlarda betimsel analize, diğerlerinde ise içerik analizine tabi tutulmuşlardır. Görüşmelerden elde edilen veriler ise betimsel analizle ve öğretmen adaylarının ifadelerinden doğrudan yapılan alıntılarla ortaya konulmuştur.

Bu çalışmada ulaşılan genel bir sonuç olarak öğretmen adaylarının kültürlerarası eğitim boyutunda farkındalık kazandıklarına ilişkin bulgular tespit edilmiştir. Bu genel sonuç kapsamında kazanılan farkındalığın, öğretmen adaylarının birbirleriyle etkileşimleri ve iletişimleri çerçevesinde gerçekleştiği görülmüştür. Ayrıca öğretmen adayları arasında, bireysel yaşamlarındaki tarihi ve kültürel değer ve olguların paylaşımı söz konusu olduğu saptanmıştır. Elde edilen bu bulgular literatürle karşılaştırılmış, öğretmen adaylarının kültürlerarası eğitim boyutunda yeterlilik geliştirme yollarının neler olabileceği ve hangi yolların daha etkili olabileceği tartışılarak önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Öğretmen yetiştirme, kültürlerarası eğitim, eylem araştırması, kültürlerarasılık

İngiltere’de ve Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme

GÜLSÜN ŞAHAN¹, AYŞEGÜL TURAL¹, BURCU DUMAN¹

¹ Bartın Üniversitesi

gulsunsahan@hotmail.com

Her toplumda belirleyici olan ve toplumu yapılandıran öge ‘eğitimidir. Bu bağlamda eğitim ihtiyacına hizmet eden kurumlar ve nitelikli öğretmen yetiştirilmesi önemli bir konudur. Bir ülkede öğretmenin kalitesi öğrencinin kalitesini belirler. Öğretmenin niteliği ise onun aldığı köklü bir öğretmen yetiştirme eğitimine bağlıdır. Öğretmen yetiştirme süreci çok yönlü bir süreçtir ki bu süreçte hem teorik hem de uygulamalı ve hayata dönük bir dizi etkinlik yer almaktadır Ancak genel olarak bir öğretmenin nitelikli olarak yetiştirilmesi her dönemde öne çıkan bir konudur. Dünyadaki bir çok ülkenin öğretmenliğe bakışı ve eğitim anlayışı temelde benzer hedeflere ulaşmayı amaçlamakla birlikte kendi kültürel ihtiyaçlarına göre değişiklikler göstermektedir. Ülkeler bazında bakıldığında her ülkenin öğretmenlik temel uygulamaları kendine has özellikleri içermektedir. Türkiye’de öğretmen yetiştirme konusunda gü-

nümüze kadar birçok kanaldan öğretmen yetiştirilmiştir. ilkökul öğretmenleri önceleri 3- 4 yıllık lise eğitiminden sonra her hangi bir giriş sınavı olmadan atanırken 1982 yılından itibaren 4. Yıllık üniversite bitirenler ilk ve orta öğretimde görev almaya başlamıştır. Daha sonraki yıllarda merkezi sınavlar sonucuna göre öğretmen ataması yapılmaya başlanmış, son yıllarda bu sınavlara sözlü sınavlarda eklenmiştir. Dünyada eğitimi ile öne çıkan ülkelerin birisi de İngiltere'dir. İngiltere, gerek siyasi durumu gerekse kültürel yapısı ile dünyanın önde gelen ülkelerinden biridir. Bu güçlü yapısının altında hiç kuşkusuz eğitimin de önemli bir payı vardır. Çünkü eğitim sayesinde her toplum belli bir uyaniş yaşamakta ve geleceğe daha güvenle bakabilmektedir. İngiltere için de eğitim algısı bu açıdan çok önemli ve gerekli bir konudur. Öğretmen yetiştirme, öğretmen adaylarını öğretmenliğe hazırlamak amacıyla yapılan etkinliklerden oluşur. ILO ve UNESCO'nun 1966 yılında hazırladığı "Öğretmenlerin Statüsü Tavsiyesi"nde öğretmen yetiştirmenin amacı, öğretmen adaylarının genel bilgi, genel kültür, eğitime ve öğretme becerisini; yurtiçi ve yurtdışında iyi insan ilişkilerinin kurulmasına yön veren ilkelerin anlaşılmasını; öğretmek ve kendi davranışlarında göstererek toplumsal, kültürel ve ekonomik kalkınmaya katkıda bulunma görev ve bilincini geliştirme şeklinde açıklanmıştır (ILO/UNESCO 1991).

Bu çalışmanın genel amacı Türkiye'de ve İngiltere'de öğretmen yetiştirme uygulamalarını tarihi süreç içinde incelenmek, var olan durumu değerlendirmek ve öğretmen yetiştirme ve mesleğe kazandırma uygulamaları karşılaştırmalı olarak ortaya koymaktır. Bu genel amaca ulaşmak için şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Türkiye'de İngiltere'de öğretmen yetiştirme politika ve uygulamaları nelerdir?
2. Türkiye ve İngiltere'de öğretmen yetiştirme programları nasıldır?
3. Türkiye ve İngiltere'de öğretmen yetiştirmeden sorumlu kurumlar hangileridir?
4. Türkiye ve İngiltere'de öğretmen yetiştirme programlarına giriş koşulları nelerdir?
5. Türkiye ve İngiltere'de öğretmen yetiştirme programlarının süreleri ne kadardır?
6. Türkiye ve İngiltere'de öğretmen yetiştirme programlarında öğretmenlik uygulamalarına ayrılan zaman ne kadardır?
7. Türkiye ve İngiltere'de öğretmenlik mesleğine atanma koşulları nelerdir?
8. Türkiye ve İngiltere'de öğretmenlik mesleğinin statüsü nasıldır?

Bu çalışmada alan yazın taramasına ve doküman incelemesine dayalı olarak betimsel yöntem izlenmiştir. Veri toplama aşamasında İngiltere ve Türkiye'de öğretmen yetiştirme ile ilgili kitap, tez, makale ve dergi gibi bilimsel kaynaklardan yararlanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler belirlenen kriterlere göre analiz edilerek karşılaştırılmış ve yorumlanmıştır. Sonuç olarak, İngiltere eğitim sistemi ve öğretmen yetiştirme sürecinin dikkate değer bir ilerleme kat ettiği söylenebilir. Bu açıdan Avrupa Birliğine aday ülke olarak Türkiye'nin ileriye dönük planlarında, hem Avrupa Birliği ülkelerinin

hem de İngiltere'nin öğretmen yetiştirme uygulamalarının göz önünde bulundurulması, bu alandaki mevcut durumu ve gelişmeleri takip etmesi gerektiği düşünülmektedir. Gelecek kuşakların eğitiminde etkin rol üstlenen öğretmenlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesi için farklı ülkelerdeki uygulamaların dikkate alınması önemlidir.

Anahtar Kelimeler : Öğretmen yetiştirme, İngiltere, Türkiye

Öğretim Üyelerinin 21. Yüzyıl Eğitimi İle İlgili Beklentileri ve Öngörülleri

İSMAİL GELEN¹

¹ *Ondokuz Mayıs Üniversitesi*
ddrismail@hotmail.com

Araştırma genel olarak öğretim üyelerinin 21. yy. eğitimi ile ilgili beklentilerini/ öngörülerini ortaya çıkararak, bu hedeflerin neresinde olduğunu belirleyecek farkındalık düzeyi oluşturmayı hedeflemektedir. Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın katılımcıları 2014-2016 yılları arasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMU) Proje Yönetim Ofisi (PYO) tarafından desteklenen "Akademisyenlere Eğitici Formasyonu Kazandırma Projesi" kapsamında eğitime katılan tüm öğretim üyelerini kapsamaktadır. Bu öğretim üyeleri OMÜ'den toplam 856 olan öğretim üyelerinden 16 fakülteden gönüllü olarak bu eğitime katılmış olan 246 öğretim üyesidir. Kullanılan veri toplama aracı, araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Araştırmanın amacı ve alt problemlerine bağlı olarak öğretim üyelerine beş adet açık uçlu soru sorulmuştur. Buna bağlı olarak öğretim elemanlarına; "21. yy. eğitiminden beklentileri", "Nasıl Bir Eğitim istenilmediği", "21.yy'da eğitim ortamlarının nasıl olabileceği", "21. yy'ın öğrencilerinden beklentilerinin neler olduğu", "21. yy. öğreticisi/ eğitimcisinin hangi özelliklere sahip olması gerektiği", "21. yy'da eğitimcilerin karşılaşılabileceği en büyük problemlerin neler olabileceği" ve "21. Yy eğitimi belirleyecek anahtar kavramların neler olabileceği" sorulmuştur. Veri toplama aracının güvenilirliği için puanlayıcılar arası uyum (iki kodlayıcı) iç tutarlık katsayısı ($r = .95$) hesaplanmıştır. Veri toplama aracının yapı geçerliğinin test edilmesi amacıyla; cevaplayıcı görüşleri ile uzman görüşleri birlikte kullanılmıştır. Cevaplayıcılara, sorulan soruların ne istediğini- ne anladıklarını sözel olarak ifade etmeleri istenmiştir. Sonrada eğitim bilimleri alanında çalışan iki öğretim üyesine, soruların 21. yy öngörülerine hizmet etme derecesi sorularak görüş alınmıştır. Verilerin analizinde nitel veri analizi yöntemlerinden betimsel analiz kullanılmıştır. Veriler araştırma sorularının ortaya koyduğu temalar/ boyutlar dikkate alınarak analiz edilmiştir. Araştırma sorularına ilişkin olarak katılımcıların yazılı olarak verdikleri cevaplar açık kodlama tekniği ile kodlanmıştır. Farklı öğretim elemanları tarafından belirtilen, ancak aynı boyutu gösteren ifadelerin birleştirilme yoluna gidilmiştir. Bu bağlamda öncelikle araştırmanın bu boyutlarına göre gruplardan elde edilen cevaplar kodlanmıştır. Sonra bu cevaplar

ULUSLARARASI ÖĞRETMEN EĞİTİMİ VE AKREDİTASYON KONGRESİ

INTERNATIONAL TEACHER EDUCATION AND
ACCREDITATION CONGRESS

19-21 Mayıs 2017
İSTANBUL/ TÜRKİYE

Eğitim Fakülteleri Programlarını
Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği

Yıldız Teknik Üniversitesi Davutpaşa
Kongre Merkezi Esenler/İSTANBUL

19-21 May 2017
İSTANBUL/TURKEY

Association for the Evaluation and
Accreditation of Education Faculty Programs

Yildiz Technical University Davutpaşa
Convention Center Esenler/İSTANBUL

iteaccongress.com

ABSTRACT BOOK

*ITEAC was held by a grant provided by Scientific Research Commission at Marmara University
(Project number: EGT-L-090517-0323).*

*ITEAC, Marmara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Birimi tarafından sağlanan
destekle düzenlenmiştir (Proje No: EGT-L-090517-0323).*

Onur Kurulu (Honorary Committee)	
Prof.Dr. Bahri Şahin	Rector of Yıldız Technical University
Prof.Dr. M.Emin Arat	Rector of Marmara University
Prof.Dr. Mehmet Şişman	Member of Council of Higher Education

Kongre Başkanları (Presidents of The Congress)	
Prof.Dr. Mustafa Arslan	Dean of Yıldız Technical University Faculty of Education
Prof.Dr. Cemil Öztürk	EPDAD President
Prof.Dr. Ahmet Şükrü Özdemir	Dean of Atatürk Faculty of Education

Düzenleme Kurulu (Organizational Committee)	
Dr. Ahmet Şimşek (President)	İstanbul University
Dr. Mehmet Gürol	Yıldız Technical University
Dr. Şahin Oruç	Yıldız Technical University
Dr. Mehmet Kürşad Duru	Marmara University
Dr. Selim Hilmi Özkan	Yıldız Technical University
Dr. Şaban Berk	Marmara University
Dr. Aysin Kaplan Sayı	İstanbul Aydın University
Dr. Ahmet Katılmış	Marmara University
Dr. Gönül Sakız	Marmara University
Dr. Zafer İbrahimoglu	Marmara University
Dr. Halil Turgut	Sinop University
Dr. Mustafa Sağdıç	Yıldız Technical University
Dr. İbrahim Turan	Istanbul University
Dr. Ahmet Arslan	Marmara University
Dr. Genç Osman İlhan	Yıldız Technical University

Sekretarya (Secretarial Board)	
Arş. Gör. Bünyamin Bavlı	Marmara University
Arş. Gör. Mustafa İcen	Yıldız Technical University
Arş. Gör. Çiğdem Baki Pala	Marmara University
Selda Şan	Marmara University
Tuğba Kafadar	Marmara University

Danışma Kurulu (Advisory Committee)	
Dr. A. Göksel Ağargün	Yıldız Technical University
Dr. Adil Türkoğlu	Adnan Menderes University
Dr. Adnan Baki	Karadeniz Technical University
Dr. Ahmet Doğanay	Cukurova University
Dr. Ali Sinan Bilgili	Atatürk University
Dr. Ali Yılmaz	Ministry of National Education
Dr. Alipaşa Ayas	Bilkent University
Dr. Ayşe Çakır İlhan	Ankara University
Dr. Ayşen Bakioğlu	Marmara University
Dr. Buket Akkoyunlu	Hacettepe University
Dr. Dinçay Köksal	Çanakkale Onsekiz Mart University
Dr. Emin Karip	Gazi University
Dr. Erdoğan Başar	Ondokuz Mayıs University
Dr. Esmahan Ağaoğlu	Anadolu University
Dr. Fatma Hazır	Ankara University
Dr. Feral Ogan Bekiroğlu	Marmara University
Dr. Gönül Akçamete	Ankara University
Dr. Hayati Akyol	Gazi University
Dr. İrfan Erdoğan	İstanbul University
Dr. Mehmet Gültekin	Anadolu University
Dr. Murat Demirkan	Marmara University
Dr. Mustafa Ergün	Afyon Kocatepe University
Dr. Mustafa Safran	Gazi University
Dr. Mustafa Sağlam	Anadolu University
Dr. Necmettin Tozlu	Bayburt University
Dr. Salih Çepni	Uludağ University
Dr. Semih Aktekin	Ministry of National Education

Danışma Kurulu (Advisory Committee)	
Dr. Servet Özdemir	Başkent University
Dr. Tayyip Duman	Bozok University
Dr. Tuğba Yanpar-Yelken	Higher Education Quality Board / Mersin University
Dr. Yahya Akyüz	Ankara University – Retired
Dr. Yüksel Kavak	Hacettepe University
Dr. Ziya Selçuk	TED University

Bilim Kurulu (Scientific Committee)	
Dr. Adnan Akgün	Marmara University
Dr. Ahmet Saban	Necmettin Erbakan University
Dr. Ahmet Şirin	Marmara University
Dr. Ali Fuat Arıcı	Yıldız Technical University
Dr. Ali Yılmaz	Marmara University
Dr. Alejandro Gallard	Georgia Southern University
Dr. Asuman Akay	Marmara University
Dr. Atilla Çimer	Karadeniz Technical University
Dr. Ayhan Kürşat Erbaş	Middle East Technical University
Dr. Aysin Satan	Marmara University
Dr. Bahri Ata	Gazi University
Dr. Banu Yücel Toy	Yıldız Technical University
Dr. Celile Eren Argıt	Yıldız Technical University
Dr. Canan Laçın Şimşek	Sakarya University
Dr. Cihangir Doğan	Marmara University
Dr. Cihat Demirli	Istanbul Commerce University
Dr. Dale H. Schunk	University of North Carolina
Dr. Dilek Batıbay	Marmara University
Dr. Dilek Erbaş	Marmara University
Dr. Elif Bahadır	Yıldız Technical University
Dr. Erdal Akpınar	Erzincan University
Dr. Erdoğan Kaya	Anadolu University
Dr. Erdoğan Tezci	Balıkesir University
Dr. Fabrice Barthelemy	L'Université de Franche-Comté
Dr. Fatma Şahin	Marmara University
Dr. Feza Orhan	Yıldız Technical University

Bilim Kurulu (Scientific Committee)	
Dr. Filiz Kabapınar	Marmara University
Dr. Florence Lefevre	I'Université Sorbonne Nouvelle - Paris III
Dr. Gülден Uyanık Balat	Marmara University
Dr. Gülşah Başol	Gaziosmanpaşa University
Dr. H. Gülru Yüksel	Yıldız Technical University
Dr. Hakan Akdağ	Gaziantep University
Dr. Halil Aydın	Dokuz Eylül University
Dr. Hamide Ertepinar	İstanbul Aydın University
Dr. Halil Ekşi	Marmara University
Dr. Halil İbrahim Sağlam	Sakarya University
Dr. Hamza Akengin	Marmara University
Dr. Handan Deveci	Anadolu University
Dr. Hasan Basri Gündüz	Yıldız Technical University
Dr. Hasan Ünal	Yıldız Technical University
Dr. Hatice Akkoç	Marmara University
Dr. Hülya Çelik	Sakarya University
Dr. Hüseyin Köksal	Gazi University
Dr. Ibrahima Diallo	University of South Australia
Dr. Irmtraud Behr	I'Université Sorbonne Nouvelle - Paris III
Dr. İbrahim Kocabaş	Yıldız Technical University
Dr. İbrahim Turan	İstanbul University
Dr. İlyas Yavuz	Marmara University
Dr. İsa Korkmaz	Necmettin Erbakan University
Dr. İsmail Acun	Eskişehir Osmangazi University
Dr. İsmail Gelen	Ondokuz Mayıs University
Dr. İsmail Hakkı Demircioğlu	Karadeniz Technical University
Dr. Jason Harsman,	University of Iowa
Dr. Kaya Yılmaz	Marmara University
Dr. Latif Beyreli	Marmara University
Dr. Lütfi Üredi	Mersin University
Dr. M. Engin Deniz	Yıldız Technical University
Dr. María del Carmen Molina Romero	Campus Universitario de Cartuja
Dr. Marie-Françoise Melmoux-Montaubin	I'Université Picardie
Dr. Mehmet İnan	Marmara University
Dr. Mehmet Nur Tuğluk	Yıldız Technical University

Bilim Kurulu (Scientific Committee)	
Dr. Mehmet Taşpınar	Gazi University
Dr. Musa Üce	Marmara University
Dr. Mustafa Doğan	Yıldız Technical University
Dr. Mustafa Gündüz	Yıldız Technical University
Dr. Mustafa Sami Topçu	Yıldız Technical University
Dr. Mustafa Şeker	Yıldız Technical University
Dr. Mustafa Uslu	Marmara University
Dr. Nadir Çeliköz	Yıldız Technical University
Dr. Nurida Gidayet	Azerbaijan National Academy of Sciences
Dr. Orhan Akınoğlu	Marmara University
Dr. Orhan Çanakçı	Marmara University
Dr. Ömer Faruk Özdemir	Middle East Technical University
Dr. Özlem Yiğit	Abant İzzet Baysal University
Dr. Patrick Imbert	l Université Laval
Dr. Pesent Doğan	Marmara University
Dr. Ramazan Sever	Giresun University
Dr. Rauf Yıldız	Çanakkale Onsekiz Mart University
Dr. Rengin Zembat	Marmara University
Dr. Sedat Uçar	Cukurova University
Dr. Selahattin Kaymakçı	Kastamonu University
Dr. Semra Sungur	Middle East Technical University
Dr. Serhat İrez	Marmara University
Dr. Seyfi Kenan	Marmara University
Dr. Sibel Çoban	Marmara University
Dr. Stephen J. Pape	Johns Hopkins University
Dr. Şehnaz Yalçın Wells	Marmara University
Dr. Tuba Çengelci	Anadolu University
Dr. Ünsal Umdu Topsakal	Yıldız Technical University
Dr. Yasemin Ergenekon	Anadolu University
Dr. Yasemin Kepenekçi	Ankara University
Dr. Yavuz Erişen	Yıldız Technical University
Dr. Yelkin Diker Coşkun	Yeditepe University
Dr. Yücel Kabapınar	Marmara University
Dr. Yücel Gelişli	Gazi University
Dr. Zeynep Gürel	Marmara University

Çağrılı Konuşmacılar (Keynote Speakers)**Prof. Dr. Jazlin Ebenezer**

College of Education, Wayne State University
Detroit, Michigan, USA

Quality Assurance Arguments for Educating
Turkish Teachers:

Towards Continuous Improvement and Life
Opportunities

Türk Öğretmenlerinin Eğitimi için Kalite Gü-
vence Tezleri: Sürekli İyileştirme ve Yaşam
Fırsatlarına Doğru

Prof. Dr. Tuğba YANPAR-YELKEN

Member of the Board of Higher Education
Quality

Teaching Member of Mersin University Faculty
of Education

Quality Assurance in Higher Education and
Reflections on Teacher Education

Yükseköğretimde Kalite Güvencesi ve Öğret-
men Eğitimine Yansımaları